

Sarpsborg
kommune

Årsplan Glomma barnehager

August 2023 – Juli 2026

Innledning

Denne årsplanen viser hvordan vi i Glomma barnehager arbeider for å omsette barnehagelovens og rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis, samt vise til Sarpsborg kommunes lokale tilpasninger.

Vi kommer til å synliggjøre hvordan vi jobber med omsorg, lek, danning og læring. Vi kommer ikke til å gjengi hva som står i Rammeplanen, men det kan leses på [Rammeplan for barnehagen \(udir.no\)](#)

Som kommunal barnehage forholder vi oss til disse dokumentene:

- Oppvekstplan [oppvekstplan_sarpsborg_183x206_oppslag_lr.pdf](#)
- Tett på – for et trygt og godt barnehage og skolemiljø [tett-pa-for-et-trygt-og-godt-barnehage--og-skolemiljo---vedtatt.pdf \(sarpsborg.com\)](#)

I Glomma barnehager har vi utarbeidet noen grunnprinsipper som synliggjør hvordan vi forstår Rammeplanens formål og innhold. Grunnprinsippene skal ligge til grunn for alle hverdagsaktivitetene våre, og skal være førende for den praksisen barna møter i våre barnehager. Det er i hverdagsaktivitetene barna skal få oppleve læring, medvirkning, selvhjulpenhet, omsorg og sosial kompetanse. Vi har derfor skrevet rutinebeskrivelser for de ulike hverdagsaktivitetene i løpet av dagen, slik at vi sikrer en lik praksis med kvalitet.

Grunnprinsipper

Voksenrollen

I Glomma barnehager møter barna sensitive og varme voksne som har kunnskap om trygghetssirkelen. Vi skal se etter barnas intensjoner, møte dem på deres følelse og hjelpe dem å mestre egne følelser. Barnas ulike uttrykk skal anerkjennes, og personalet skal følge opp barnas interesser både gjennom samtaler og i det prosjekterende arbeidet. Humor og latter skal prege hverdagen sammen med barnet, men vi unngår å bruke ironi eller le av barna eller hverandre. Vi setter tydelige grenser ved å prate med barna om hvordan vi skal ha det sammen og buker ikke kjeft og trusler overfor dem. Vi gir barna ros for prosessen i stedet for resultatet for å fremme et mestringsklima i stedet for prestasjonsklima.

Språk og kommunikasjon

Vi skal snakke *med* og ikke *til* barn, lytte til barna og anerkjenne alle deres uttrykk. Alle voksne må være bevisst på egen formidling og sammenhengen mellom kropp, mimikk og ord. De voksne skal bruke språket aktivt i alle situasjoner, ved å gi barna støtte til å bruke språket, repetisjon og

utvidelse, benevning og selv bruke et rikt språk. Vi skal stille spørsmål som ikke har et riktig eller galt svar, dette gir rom for å mestringsfølelse, undring, samtale og kritisk tenkning.

Delaktighet og medvirkning

Barna skal oppleve medvirkning i hverdagen sin. Vi skal lytte til det barna har å si, og selv om de ikke kan bestemme alt, skal de oppleve å bli tatt på alvor. Vi forstår medvirkning som det å virke med, og har samtaler med barna for å høre deres tanker om egen barnehagehverdag. Vi tar barna med på alle praktiske gjøremål og lar dem prøve selv eller hjelpe hverandre i stedet for å gjøre alt for dem. Når barn møter på et problem, skal de oppmuntres til å be en kompis om hjelp, i stede for en voksen. Dette skaper relasjoner og er med på å bygge vennskap.

Selvhjulpenhet

Det barn kan klare selv, skal ikke en voksen gjøre for barnet. Barnet må gis tid og rom til å prøve selv, noe som fører til en naturlig progresjon. Vi må legge til rette for at barna kan klare ting selv ved å innrede barnehagen slik at de får tak i det de trenger.

Læring

Vårt hovedfokus er at barn lærer gjennom hverdagsaktiviteter, og at alle slike aktiviteter gir rom for læring. Barn lærer mer av andre barn enn av voksne, og vi må legge til rette for at barna kan samhandle med hverandre. Vi vet at barn lærer gjennom erfaringer og utprøving, og vi skal derfor gi dem muligheter og tid for å gjøre det meste selv. Hver gang vi hjelper et barn med noe det kan klare selv, fratar vi dem muligheter for videre læring. Gjennom å streve litt og så klare noe, opplever barnet mestring og blir mer robust til å møte motgang senere.

Deltagelse i fellesskapet

Vi organiserer hverdagen og aktiviteter slik at alle barn har muligheter for å oppleve mestring og tilhørighet og at alle barn føler seg inkludert i gruppa. Barna skal få oppleve gleden av å være en del av fellesskapet, gjennom felles aktiviteter og demokratiske prosesser. Ved at barna er med på alle praktiske gjøremål opplever de å bidra til fellesskapet.

Lek er den viktigste aktiviteten i barnehagen

Det er i lek og samspill med andre barn, at barn lærer. I leken dannes vennskap, noe som er en viktig indikator på at barna trives i barnehagen. Derfor er det viktig at leken går foran voksenstyrte aktiviteter. I lek kan barna øve på språk, lære av hverandre, øve på å dele, bli enige, gi og ta. De voksne skal legge til rette for tid til lek, rom som inspirerer til lek og tilføre materialer som kan bringe leken videre og gi barna felles opplevelser som gir inspirasjon til leken. De voksne skal aktivt gå inn i lek. Dette er en unik sjanse til å hjelpe barn som sliter med å komme inn i lek, være gode rollemodeller og observere de ulike barna og samspillet mellom dem. Barn som ikke kommer inn i lek går glipp av mye god læring av språk, sosial samhandling, utforskning og bruk av fantasi, og noe av det viktigste de voksne gjør i barnehagen er å jobbe med lek.

Tilbakemeldinger

Alle ansatte skal gi hverandre tilbakemeldinger på jobben som utføres og følge retningslinjer for tilbakemeldinger. Dette for å være en lærende organisasjon der vi deler kunnskap, reflekterer over praksis og hjelper hverandre slik at ikke feil gjentas. Rutinebeskrivelsene skal være et hjelpemiddel i

hverdagen, slik at den praksisen som utføres er i tråd med grunnprinsippene våre. De pedagogiske lederne har et særlig ansvar for å lede sine ansatte i hverdagen og gi tilbakemeldinger når rutinebeskrivelsene ikke følges. Dersom praksis ikke endres, må det meldes inn avvik på det pedagogiske arbeidet i vårt kvalitetssystem Netpower. Det blir da teamleder/virksomhetslederens ansvar å følge opp avvikene og få praksis på rett vei igjen.

Rutinebeskrivelser

Rutinebeskrivelsene bygger på grunnprinsippene og er en konkretisering av hvordan disse skal se ut i praksis. Alle avdelingene/basene har rutinebeskrivelser i sin dokumentasjonsplan der hovedtrekkene er felles, og praksisen er tilpasset alder og rammebetingelser på den enkelte avdeling/base.

Vi har rutinebeskrivelser på følgende områder:

- Levering og henting
- Måltider
- Tilvenning/bytte av avdelinger
- Hvile/søvn
- Lek inne
- Lek ute
- Språk
- Garderobe
- Konfliktløsning

Arbeidsmetode

Siden barna er aktive deltagere i egen barnehagehverdag, skal de også være med å forme innholdet i hverdagen sin. I Glomma barnehager har vi latt oss inspirere av Reggio Emilia pedagogikken, som støtter seg til en prosjekterende arbeidsmetode. Vi tar barnas interesser på alvor og sammen med dem utforsker vi verden gjennom lek, undring og skapende prosesser, der det er barnas fantasi og kreativitet som er styrende for aktiviteten.

Vi jobber tverrfaglig med fagområdene som beskrives i rammeplanen inn i prosjektene våre, samt at vi har en bevissthet i forhold til hvordan vi innreder rommene våre for å tilrettelegge for erfaringer innenfor de ulike fagområdene.

Progresjon

I Glomma barnehager skal barna skal oppleve et varierende leke- og aktivitetstilbud, og vi gir dem utfordringer og mestringsmuligheter, tilpasset sitt utviklingsnivå. Vi har realistiske forventninger til hva barnet klarer selv, og fratar dem ikke gleden over egen selvstendighet.

Dokumentasjonsplaner

Hver avdeling/base dokumenterer praksis i sin egen dokumentasjonsplan. Her synliggjøres pedagogiske begrunnelser gjennom praksisblikk som bilder, praksisfortelling og refleksjoner. Dokumentasjon av praksis og refleksjoner rundt den, danner grunnlaget for vurdering av arbeidet vårt og planen videre. I dokumentasjonsplanene fremkommer det hvordan avdelingen/basen jobber

med de ulike rutinebeskrivelsene, lek og det prosjekterende arbeidet. Alle ansatte er aktive i utarbeidelsen av dokumentasjonsplanen, og dette er et levende arbeidsverktøy som til stadighet er i utvikling.

Barnesamtaler er en viktig del av vurderingsarbeidet vårt, og brukes for å sjekke ut at praksis er i tråd med grunnprinsippene. Barna skal være vår fremste indikasjon på kvaliteten i barnehagen, og innholdet i disse samtalene skal synliggjøres i dokumentasjonsplanen.

Samarbeid med hjemmet og foreldremedvirkning

Sammen med foreldrene har vi alltid barnets beste som mål, og god dialog er viktig for å samarbeide om dette. Daglig dialog i levering og henting er den viktigste kontakten. I tillegg tilbyr vi to foreldresamtaler, flere samtaler ved behov og foreldremøte hvert år.

Barna tilbys å være med på foreldresamtaler og skal få innsikt i hva slags informasjon som formidles om dem til andre instanser, for eksempel skolen. Barn opplever en trygghet i å vite hvilken informasjon andre får om dem, i tillegg til at dette er en rettighet de har i FNs barnekonvensjon §12.

Fau: her sitter representanter fra alle avdelingene/basene. Dette er et fora der foreldrene kan jobbe med saker til beste for barna og barnehagen. De kan arrangere ulike tilstelninger for barn og foreldre og de kan også ta opp saker med ledelsen på vegne av foreldregruppa.

SU: her sitter to representanter fra foreldrene, to fra ansatte og en eier, i vårt tilfelle en politiker. SU jobber sammen for barnehagens beste, svarer på høringer som kommer, godkjenner årsplanen og er et fora for samarbeid mellom ansatte i barnehagen og foreldrene, på et mer overordnet plan enn på avdelingen/basen.

Brukerundersøkelsen: hvert år sendes det ut en undersøkelse til foreldrene. Her kan foreldrene si noe om sin opplevelse av barnehagen. Resultatene brukes til utvikling og refleksjon over praksisen i barnehagen.

Vi ønsker at alle foreldre sier ifra til oss om ting de stiller spørsmålsteget ved, det er slik vi kan forbedre oss eller bli enig om hva som er til barnas beste.

Tilvenning og overganger

Overgang fra barnehagen til skolen følger et årshjul som Sarpsborg kommune har utarbeidet for å sikre en helhetlig og lik overgang for alle barnehager og alle skoler i Sarpsborg [Overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og skolefritidsordning \(sarpsborg.com\)](https://www.sarpsborg.com/overgang-og-sammenheng-mellom-barnehage-skole-og-skolefritidsordning)

Vi har en egen rutinebeskrivelse for tilvenning og overganger mellom avdelinger. I alle tilvenninger og overganger skal barna få uttrykke egne tanker om hvordan overgangen kan gjøres best mulig, og vite hvilke opplysninger som gis videre. Hvor involvert barnet er, sees opp mot barnets alder og modenhet.

Laget rundt barnet

Vi samarbeider med andre instanser ved behov. Foreldrene må gi samtykke før vi kan ta kontakt med andre instanser, med unntak av bekymringsmelding til barnevernet ved mistanke om vold og seksuelle overgrep. I de tilfellene har vi meldeplikt til barnevernet. Barnets beste skal alltid være utgangspunkt for alt samarbeid med andre instanser. De vi samarbeider med, er PPT, familiesentrene, spes.ped førskole, rus og psykisk helse, og sykehuset, ved behov.

Trafikksikker barnehage

Sarpsborg kommune er sertifisert som trafikksikker kommune, og fokus på trafikksikkerhet starter allerede i barnehagen. Vi fokuserer på at ansatte og foreldre er gode rollemodeller som bruker sykkelhjelm, fester barna i barnesete i bil og er trygge trafikanter m.m. Når vi går på tur, fokuserer vi på trafikkregler og hvordan vi kan ferdes trygt i trafikken.

[Barnehage • Trygg Trafikk](#)

Helsefremmende barnehage

Barnehagene en sertifisert som helsefremmende, og vi jobber for at barna skal få en god fysisk og psykisk helse. Vi har fokus på blant annet aktivitet og hvile, mat og måltider og trivsel og vennskap.

[Helsefremmende barnehager - Viken fylkeskommune](#)

Miljøfyrtårn

Tindlund barnehage er miljøfyrtårn, og begge barnehagene jobber for at barna skal få et bevisst forhold til å ta vare på naturen og jorda vår.

Internkontroll

Målet med internkontrollen er å vise hvilket samfunnsmandat vi har, hvordan vi jobber for å oppfylle dette samfunnsmandatet og dokumentere at vi oppfyller dette. Internkontrollen skal vise at praksisen i barnehagen ikke er personavhengig. Vi må forplikte oss til å jobbe i tråd med barnehageloven og rammeplanen, slik det blir beskrevet under.

Internkontrollen til Glomma barnehager er bygd opp av grunnprinsippene, rutinebeskrivelsene og dokumentasjonsplanene. I tillegg til dette er det utarbeidet et årshjul, som sikrer at vi har gode rutiner på at vi sjekker at vi gjør det vi sier at vi skal gjøre. Alle sjekklister dokumenteres i avdelingens/basens dokumentasjonsplan.

Årshjul

Måned	Hva	Hvordan
August	Rutine-beskrivelsene Gjennomgå lekemiljøet	Alle skal ha lest og forstått Sjekkliste for fysisk miljø Gjennomgå rutinebeskrivelse lek inne Barnesamtaler om lekemiljø og hvordan de voksne er i lek
September	Garderobe og påkledning	Rutinebeskrivelse for garderobe og påkledning Barnesamtaler om garderobe, påkledning og hva barn kan klare selv
Oktober	Aktivitet og hvile	Rutinebeskrivelse for hvile og søvn. Rutinebeskrivelse for lek ute Barnesamtale om hvilestund og utelek
November	Foreldresamarbeid	Gjennomgå rutinebeskrivelse for levering og henting Barnesamtale om henting og levering
Januar	Psykososialt miljø	Gjennomgå kap. VIII i barnehageloven Gjennomgå «handlingsplan mot mobbing» til Glomma barnehager» Sjekkliste trivsel og psykososialt miljø Barnesamtaler om trivsel og vennskap
Februar	Språk	Vi skal kartlegge språkmiljøet Rutinebeskrivelse språk gjennomgås Barnesamtaler om språk
Mars	Måltider	Rutinebeskrivelse for måltider Sjekkliste helsedirektoratets anbefaling for mat og måltider i barnehagen Barnesamtaler om måltidet
April	Tilvenning og overganger	Rutinebeskrivelse for tilvenning og overganger Barnesamtaler om hva overgangen til skolen
Mai	Konflikthåndtering	Rutinebeskrivelse for konflikthåndtering Barnesamtaler om hvordan vi løser konflikter
Juni	Trafikk	Rutinebeskrivelse for trafikkopplæring